

LúKa

Týždenník pre vnútornú potrebu farnosti Lúčky
s filiálkou Kalameny.
Dobrovoľný príspevok 0,20€

27. marec roku Pána 2022
4. pôstna nedela LAETARE

Pozývame Vás
na farskú duchovnú obnovu
s jezuitom
pátrom Branislavom Dadom, SJ,
pod názvom
NOVE VÍNO
DO NOVÝCH MECHOV
(Konverzia Munkovcov
a ich duchovný odkaz)
v dňoch 1.–3. apríla 2022
v Lúčkach a Kalamenoch

PIATOK	1.4.2022
15.00	Hodina Božieho milosrdenstva
16.00 - 18.15	Sviatosť zmierenia
18.00	Krížová cesta
18.30	Sv. omša
SOBOTA	2.4.2022
07.30	Fatimská pobožnosť
08.15	Sv. omša
09.00	Adorácia
17.30	Krížová cesta a sviatosť zmierenia
18.30	Sv. omša

NEDELA	3.4.2022
07.30	Sv. omša - Lúčky
09.00	Sv. omša - Kalameny
10.30	Sv. omša - Lúčky
13.30	Krížová cesta + krátka adorácia s poželnaním

Celý program bude aj v online prenose z farského kostola v Lúčkach

Kto boli Munkovci?

František Munk a Gizela Kohnová sa zosobášili v roku 1923 v Lučenci. Obaja pochádzali z dobre situovaných židovských rodín. Zanedlho sa manželia s malým synom Tomášom presťahovali do Bratislavy, kde sa im narodil druhý syn, Juraj. „Počas života v Bratislave sa Munkovci vnútorne rozišli s izraelským náboženstvom a tento proces vyústil do rozhodnutia vystúpiť zo židovskej náboženskej obce. Tento akt oficiálne potvrdil výmer mestského notárskeho úradu v Bratislave,“ uvádza Ivan A. Petranský, predseda Správnej rady Ústavu pamäti národa vo svojej štúdii Tomáš Munk – jezuitský novic obeťou protizidovských represíí.

V roku 1938 sa celá rodina sťahuje na Liptov, do Ružomberka, keďže František Munk získava prestížnu pozíciu riaditeľa ružomerskej celulózky. Tu sa začína nová etapa ich života. Štrnásťročný Tomáš sa stáva študentom Štátneho slovenského reálneho gymnázia. O jeho nadaní niet pochýb. Už v nízkom veku ovláda okrem slovenčiny aj nemecký, francúzsky a maďarský jazyk, neskôr aj latinčinu a hebrejčinu, má vzťah k hudbe, literatúre i kresleniu. Potvrďuje to drobná epizóda: svojej matke k 43. narodeninám daroval vlastnoručný preklad úryvku Kollárovej básne Slávy dcéra do nemčiny.

Od židovstva ku kresťanstvu

V Ružomberku Munkovci naplnili svoje dávnejšie úvahy o vstupe do Katolíckej cirkvi. So žiadosťou sa v septembri 1939 obrátili na ružomerského farára Jána Ferjenčíka, ktorý ich v novembri toho roku pokrstil. Obvinenia, že išlo o pragmatický krok, keďže v slovenskom štáte sa už začínali uplatňovať represívne opatrenia proti Židom, sa ukazujú ako neodôvodnené. „Hovoril mi, že my, ktorí sme sa narodili ako katolíci, ako kresťania, to berieme ako viac-menej samozrejmu vec, že sme kresťania, ale on a celá rodina z túžby po poznaní a preto, že zistili, čo obsahuje kresťanstvo a katolícka viera, sa dali pokrstiť,“ prináša slová v Ružomberku žijúcej Ruženy Schniererovej, sekretárky Františka Munka, Ivan A. Petranský vo svojej monografii Život pod hviezdou. Hlbku a autentickejšie rozhodnutia stať sa katolíckymi potvrdzuje aj vyznanie mladého Tomáša: „Keď teraz túto očakávajúcu radosť mám odôvodniť, zdá sa mi to byť veľmi ľahkou úlohou. Je to asi preto, že som učenia Kristove už predtým hlboko cítil, než som ich znal.“

„Od svojho krstu žili Munkovci intenzívnym náboženským životom, vzdelávali sa a rozširovali si obzor. Každodenne navštevovali bohoslužby (vo farskom či jezuitskom kostole) a pristupovali k sviatosti. Často si vykonávali duchovné cvičenia,“ píše Petranský. Ku katolíckej viere Munkovci priviedli aj židovského lekára, neskôr známeho katolíckeho básnika a intelektuála Pavla Straussa. Najdôležitejším dôkazom skutočnej viery rodiny je Tomášovo rozhodnutie stať sa jezuitom. Do

ružomberského noviciátu vstúpil hneď po skončení gymnázia v roku 1943. Za svoje heslo si zvolil slová Amor Christi usque ad oblivionem sui (Láska ku Kristovi až do zabudnutia seba).

Vianoce

Rodinu Munkovcov spočiatku chránila pred protizidovskými represiami prezidentská výnimka. Po potlačení povstania však nemecké bezpečnostné zložky zaviedli tvrdé opatrenia voči všetkým zostávajúcim Židom, bez ohľadu na prezidentskú výnimku či vyznávanie iného náboženstva. Od začiatku novembra 1944 v Ružomberku sídlilo Sonderkommando 7a, súčasť nemeckej bezpečnostnej polície. Zadržanie Munkovcov bola len otázka času.

Gizelu Munkovú zaistili príslušníci nemeckej bezpečnosti 14. decembra 1944 na ceste ku kaderníkovi. Zanedlho zatkli aj Františka a mladšieho syna Juraja. Na druhý deň Nemci vtrhli do jezuitského noviciátu a zadržali aj Tomáša. Po dvoch týždňoch, ktoré rodina strávila v ružomerskej väznici, ich koncom roka odtransportovali do koncentračného tábora v Seredi. Tu sa stretajú s mladým kňazom židovského pôvodu Edmundo Petrom Bárdošom. „Rodinu Munkovcov z Ružomberka mi láskavý Boh poslal ako nesmiernu milosť (gratiam externam) pre moje posilnenie i povzbudenie. Už prvé stretnutie, keď na ich tvárach žiaril ozaj nebeský úsmev, ma spojilo s nimi až po ich mučenícku smrť. Spoločne vykonávali modlitby ráno, večer, pred jedlom i po jedle, ruženec, duchovné rozhovory a čítali Písmo. Tak praktickým konaním dokazovali ostatným, čo znamená kresťanský život,“ napísal Bárdoš vo svojich spomienkach.

Golgota

V polovici januára bolo 681 Židov z Serede odtransportovaných do rôznych koncentračných táborov. Gizela a Juraj do tábora Bergen-Belsen, kde obaja zahynuli. Tomáš s otcom boli odvečení do Sachsenhausenu. „V druhej polovici apríla 1945 sa front priblížil natoľko, že padlo rozhodnutie evakuovať tábor Sachsenhausen. Evakuácia mala zamedziť, aby väzni padli do rúk Sovietskej armády,“ píše Petranský. Pochod smrti, ktorého sa zúčastnilo asi 30 000 väzňov, sa začal 21. apríla 1945. Slovenský jezuita Aurel Štefko opísal záverečnú fázu výstupu na Golgotu takto: „Deň pred pochodom smrti / Tomáš / hnaný hladom našiel na smetisku kuchyne zhnitú mrkvu. Zdá sa, že smetisko bolo postriekané chemikáliami. Na druhý deň, keď práve likvidovali tábor, stál sotva na nohách. Esesmani zbadali, že nevládze a združuje pochod kolóny. Vyrhli ho z radu a sotili do priekopy. Samozrejme, že otec zostal s ním. Auf – hore, weiter maschieren – kričí, nadčlovek – podme ďalej. Otec prosí o chvíľu oddychu pre syna. Dve strely... krv otcova sa zmiešala so synovou. Consumatum est.“

V čase smrti mal Tomáš 21 rokov. Je jediným slovenským jezuitom, ktorý bol zavraždený nacistami. Spolu s otcom sa zaradil medzi 6 000 obetí, ktoré zahynuli počas pochodu smrti. V deň ich zastrelenia Sachsenhausen obsadila sovietska armáda. V lete tohto roku bola na budove jezuitského noviciátu v Ružomberku Tomášovi odhalená pamätná tabuľa.

Imrich Gazda, denník Postoj

Oznamy

1. Dňa 3.4.2022 bude modlitbové stretnutie ružencového bratstva s výmenou ružencových tajomstiev spojené s modlitbou krížovej cesty. Lúčky 13.30h, Kalameny 14.00h.

2. V sobotu 2.4.2022 prosíme upratať kostol v Lúčkach tieto rodiny: Valášková č. 396, Buzáková č. 399, Ferjancová č. 405, Kašková č. 406, Ševcová č. 409, Patrylákova č. 410, Murínová č. 411, Pažitková č. 419. **Kostol v Kalamenoch** tieto rodiny: Jurečková č. 105, Hazuchová č. 107, 2 x Furiaková č. 111.

3. V týždni je prvý piatok a prvá sobota v mesiaci. Spovedať budem hodinu pred sv. omšami, ak to bude potrebné aj po sv. omšiach. Všetkých chorých navštívim v piatok dopoludnia.

4. Z rozhodnutia KBS bude v nedeľu 3.4.2022 zbierka na "Pomoc prenasledovaným kresťanom a vojnovým utečencom". Táto zbierka je určená na pomoc obetiam vojnového konfliktu na Ukrajine.

LITURGICKÝ PREHĽAD			Čas	Kde	Úmysel
NE	27.3. 2022 Alena	4. pôstna nedeľa LAETARE Nedeľa radosti	7.30	L Lúčky	za veriáciach
			9.00	K Kalameny	za zdr. a B. pomoc za rod. Loffaj, Hikl
			10.30	L Lúčky	+ Tomáš Jandura 1. výr.
			13.30	L	Krížová cesta
			14.00	K	Krížová cesta
PO	28.3. Soňa	Pondelok po 4. pôstnej nedeli CELODENNÁ POKLONA 8.30h - 18.30h	17.30	L	Mariánske večeradlo
			18.30	L	+ rodina Apolónie Milan
UT	29.3. Miroslav	Utorok po 4. pôstnej nedeli	17.30	K	Mariánske večeradlo
			18.30	K	za + z rodiny Balko a Gejdoš
			18.00	L	Krížová cesta so sv. pr.
ST	30.3. Vieroslava	Streda po 4. pôstnej nedeli Krížová cesta a sv. omša s deťmi a ich rodičmi	18.00	L	Krížová cesta
			18.30	L	zdr. a B. p. pre syna a jeho rodinu, pre rodičov a súrodencov
ŠT	31.3. Benjamín	Štvrtok po 4. pôstnej nedeli	7.00	L	Mariánske večeradlo
			17.00	K	Krížová cesta
			17.30	K	+ Jozef a Margita Argaláš
			18.00	L	Krížová cesta
			18.30	L	+ Agnesa Hrbčeková 20. výr. a za tých, ktorí v tomto roku oslávia 80 rokov začiatok adorácie
PI	1.4. Hugo	Piatok po 4. pôstnej nedeli Prvý piatok v mesiaci	7.30	K	+ Mária 1. výr. a rodičia
			15.00	L	Hodina Božieho milosrdenstva ukončenie adorácie
			18.00	L	Krížová cesta
			18.30	L	BBSJ
So	2.4. Zita	Sobota po 4. pôstnej nedeli Prvá sobota v mesiaci	7.30	L	Fatimská pobožnosť
			8.15	L	za víťazstvo NSPM
			18.30	L	+ Zdenko Šavrnoch
NE	3.4. 2022 Richard	5. pôstna nedeľa	7.30	L Lúčky	na česť Ducha Svätého
			9.00	K Kalameny	za veriáciach
			10.30	L Lúčky	+ Vladimír Kmetko
			13.30	L	Krížová cesta
			14.00	K	Krížová cesta